

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

21 Vtrum primi motus semper sint peccata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

num negare, vel mortaliter peccare.
Et per hoc patet responsio ad obiecta.

QUESTIO XI.

DE INDR. quæsitum est de actibus malis, scilicet de primis motibus.

Circa quos quærita sunt duo.

- ¶ Primò, Vtrū primi motus semper sint peccata.
- ¶ Secundò, Vtrū in infidelib. sint peccata mortalia.

ARTICVLVS XXI.

Virum primi motus semper sint peccata.

AD PRIMVM sic procedebatur. Videtur quòd primus motus semper sit peccatum. Dicit enim Magi. 2. di. secund. libri sententiarum, quòd tentatio a carne non potest esse sine peccato: sed quando cunquē est primus motus, est tentatio a carne, ergo primus motus non potest esse sine peccato.

SED CONTRA est, quòd ad Roman. 6. super illud, Non ergo regnet peccatum in vestro mortali corpore, dicit glos. Non prohibet concupiscentiam quæ vitari non potest: sed illud quod non potest vitari, non est peccatum. ergo concupiscentia, quæ est primus motus, non est peccatum.

RESPONDEO. Dicendum, quod motus importat inclinationem quandam ad terminum, quæ quidem inclinatio pertinet ad appetitum in humanis actibus. Est autem in homine triplex appetitus. Vnus quidē naturalis, secundum quod vis appetitiua pertinet ad animam vegetabilem, sicut & vis digestiua, & expulsiua, & retentiua. Secundus appetitus est sensualitatis, qui mouetur secundum apprehensionem sensus. Tertius appetitus est voluntatis, qui mouetur secundum iudicium rationis. Peccatum quod habet rationem culpæ, de quo nunc loquimur, nõ potest esse nisi in actu voluntario, qui scilicet est aliquid in potestate peccantis: actus autem appetitus naturalis non subiacet imperio rationis, sicut nec actus aliarum potentiarum vegetabilis animæ, & ideo in actu talis appetitus non potest consistere culpa: sicut quod homo esuriat, vel sitiat absque culpa est, & idem dicendum est in alijs hmõ. Sed actus appetitus sensitiui subiacet imperio ronis, quia rō præueniens ipsum, potest eum imperare, vel et impedire: & ideo talis motus potest iam habere rōnem culpæ: & si sequatur iudicium rationis, poterit etiam esse peccatum mortale, sicut & motus exteriorum membrorum imperati a ratione. Si autem præueniat iudicium ronis, est quidem a peccatum, si tendat in aliquid illicitum, quia in potestate hominis fuit ipsum cohibere, est tamen veniale peccatum & leuissimū, vt patet per Aug. 12. de Trin. & hoc dicitur primus motus peccati: motus autem superioris appetitus, id est, voluntatis, consequens iudicium rationis, iam potest esse peccatum mortale.

PRIMVM ergo concedimus.

AD SECVDVM dicendum, quod concupiscentia non potest sic vitari, quòd nullus concupiscentiæ motus surgat, quia dum resistitur vni, insurgit alius: possunt tamen vitari singuli, & ex hoc quilibet habet aliquid de ratione peccati, licet non habeat rationem perfecti peccati, quòd est peccatum mortale.

ARTICVLVS XXII.

Virum primi motus in infidelibus sint peccata mortalia.

CIRCA secundum sic proceditur. Videtur quod primi motus in infidelibus sint peccata mortalia, quia sicut Ansel. dicit in lib. de gratia, & lib. arb. Eos qui non sunt in Christo Iesu, sequitur dānatio, si sentiunt concupiscentiam, etiam si non consentiant: sed sentire concupiscentiam, est habere primum concupiscentiæ motum, ergo infideles, qui non sunt in Christo Iesu, peccant mortaliter, secundum primos motus, quia dānatio non debetur, nisi peccato mortali.

B 2. Præter. Quilibet homo debet habere originale iustitiam, secundum quam concupiscentia reprimetur: sed contra hoc debitum est quilibet concupiscentiæ motus, ergo quilibet concupiscentiæ motus est peccatum mortale. Omne enim, quod est contra debitum, habet peccati mortalis rōnem.

SED CONTRA. Quanto est gradus altior, tanto est casus grauior: sed altior est gradus fidelis, quàm infidelis. cum ergo primi motus fidelium non sint peccata mortalia, multo minus primi motus infidelium.

RESPONDEO. Dicendum, quòd primus motus, sicut dictum est, est motus sensualitatis præueniens deliberationem rationis: eadem autē natura sensualitatis est, & rationis in fidelibus, & in infidelibus. Ad naturam autem sensualitatis, & rationis pertinet, quòd motus sensualitatis, qui est absque deliberatione rationis, non possit esse peccatum mortale: quia peccatum mortale est, quòd consistit in auersione a Deo, ad quem conuerti non potest homo, nisi per rationem, & per consequens auertio a Deo, quæ constituit peccatum mortale, non potest esse, nisi in ratione, vt patet per Aug. 12. de Trin. & ideo dicendum est, quòd primi motus infidelium non sint peccata mortalia, sed venialia.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod dictum Anselmi dependet ex verbo Apostoli, qui concludit ad Roman. 8. quod nihil est dānationis his, qui sunt in Christo Iesu, qui non secundum carnem ambulant. Videtur ergo, quod his, qui non sunt in Christo Iesu, sit aliquid dānationis, etiam si non secundum carnem ambulent motibus carnis consentientes, alioquin nihil plus haberent hi, qui sunt in Christo Iesu, quàm alij. Est ergo aliquid dānationis his, qui non sunt in Christo Iesu, si sentiunt motus carnis, quàmuis nõ consentiant, quod quidem qualiter sit intelligendum, ex processu Apostoli apparet. Præmiserat enim reparationem gratiæ inchoatā esse in his, qui sunt in Christo Iesu quantum ad mentem, licet non quātum ad carnem. Præmiserat enim. Ego ipse mente quidē serui legi Dei, carne autem legi peccati. propter legem fomitis, quia adhuc manet in corporis mēbris. Ne ergo hi, qui sunt in Christo Iesu, viderētur adhuc pristinæ dānationi subiacere propter fomitis motus, concludit Apostolus, quod nihil est dānationis his, qui sunt in Christo Iesu, si non secundum carnem ambulant, quia dānatio originalis peccati soluta est per gratiam Christi, quàmuis actu remaneat fomes peccati: dānationem vero actualis peccati non incurrunt, quia non ambulant secundum carnem. In infidelibus vero

Quodlib. S. Tho. D 4 manet